

DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Instituția Publică Gimnaziul Mingir,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu
Răspundere Limitată „Anvecomex” împotriva Instituției Publice Gimnaziul Mingir
cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins cererea depusă de Instituția Publică Gimnaziul Mingir cu privire la
repunerea în termenul de apel și s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă:

La 25 ianuarie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Anvecomex” (în
continuare SRL „Anvecomex”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui
Instituției Publice Gimnaziul Mingir solicitând încasarea datoriei în mărime de
418656,85 de lei, compensarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat
în sumă de 12559, 70 de lei și cheltuielile de asistență juridică, care vor fi
concretizate pe parcurs.

Prin hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Central, s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Anvecomex” și s-a încasat de
la Instituția Publică Gimnaziul Mingir în beneficiul SRL „Anvecomex” datoria în
baza contractului de antrepriză nr. 1 din 25 mai 2015, în sumă totală de 418656, 85
de lei și cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 12559,70 de
lei.

La 15 ianuarie 2020, Instituția Publică Gimnaziul Mingir a depus cerere de apel
împotriva hotărârii din 28 martie 2019 a Judecătoria Hîncești, sediul Central,
solicitând admiterea cererii de apel, repunerea în termenul de declarare a apelului,
casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a
cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca
fiind neîntemeiată cererea reprezentantului Instituției Publice Gimnaziul Mingir cu
privire la repunerea în termenul de apel; s-a restituit cererea de apel depusă de
reprezentantul Instituției Publice Gimnaziul Mingir împotriva hotărârii din 28 martie

2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 03 martie 2020, Instituția Publică Gimnaziul Mingir, reprezentată de directorul Svetlana Sîrbu, a declarat recurs împotriva încheierii din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, odată ce hotărârea instanței de fond din 28 martie 2019 i-a fost adusă la cunoștință sub semnătură la 16 decembrie 2019 și prin prisma art. 116 alin.(4) Cod de procedură civilă, a considerat că fiind respectat termenul de 30 de zile și respectiv apelul a fost declarat în termen.

Totodată, a menționat că omiterea termenului se datorează persoanelor iresponsabile care au fost împuternicite de a reprezenta Instituția Publică Gimnaziul Mingir în instanța de judecată, care din motive neîntemeiate și-au neglijat obligațiile asumate și nu s-au interesat de deciziile adoptate. Omiterea termenului de contestare a hotărârii judecătorești din 28 martie 2019 se datorează unor factori care nu pot fi impuși directorului Instituției Publice Gimnaziul Mingir, din motiv că persoana împuternicită, Maria Lazăr, a neglijat acest fapt. Astfel, a opinat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor temeiurilor de repunere în termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 18 februarie 2020, iar Instituția Publică Gimnaziul Mingir a declarat recurs la 03 martie 2020, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Instituția Publică Gimnaziul Mingir și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, a fost contestată cu apel la 15 ianuarie 2020 de către Instituția Publică Gimnaziul Mingir (f.d.89-91).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 28 martie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, de către Instituția Publică Gimnaziul Mingir.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Colegiul reiterează că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Anvecomex” împotriva Instituției Publice Gimnaziul Mingir cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 28 martie 2019 (f.d.69).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 28 martie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, a fost depusă la 15 ianuarie 2020 de către Instituția Publică Gimnaziul Mingir (f.d.89-91). Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivând că hotărârea instanței de fond din 28 martie 2019 i-a fost adusă la cunoștință sub semnătură la 16 decembrie 2019, respectiv a considerat că apelul a fost declarat în termen.

Prin încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea reprezentantului Instituției Publice Gimnaziul Mingir cu privire la repunerea în termenul de apel; s-a restituit cererea de apel depusă de reprezentantul Instituției Publice Gimnaziul Mingir împotriva hotărârii din 28 martie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.147-151).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul precizează că în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului împotriva hotărârii din 28 martie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, apelantul/recurent a invocat că hotărârea primei instanțe i-a fost adusă la cunoștință administrației Instituției Publice Gimnaziul Mingir contra semnătură la 16 decembrie 2019.

Colegiul iterează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La acest capitol, Colegiul reține constatările instanței de apel precum că Instituția Publică Gimnaziul Mingir a fost înștiințată recomandat despre data și ora ședinței de judecată din 26 februarie 2019, contra semnătură aplicată la 08 februarie 2019 în avizul de recepție a citației (f.d.64)

Totodată, procesul-verbal al ședinței de judecată din 26 februarie 2019, desfășurată în prima instanță, reflectă participarea la ședință de judecată a reprezentantului Instituției Publice Gimnaziul Mingir, Maria Lazăr, în bază de procură (f.d.65-66, 68).

Aici este de remarcat că la data de 26 februarie 2019 prin încheiere protocolară, de către prima instanță a fost anunțată întrerupere pentru data de 28 martie 2019 pentru deliberarea și pronunțarea hotărârii, fiind înștiințat reprezentantul Instituției Publice Gimnaziul Mingir, Maria Lazăr, contra semnătură (f.d.67).

În această ordine de idei, pornind de la faptul că partea pârâtă a cunoscut despre existența litigiului, inclusiv a participat la examinarea litigiului în prima instanță, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată ipoteza instanței de apel precum că termenul de declarare a apelului a început a curge la 29 martie 2019 și a expirat la 29 aprilie 2019, însă cererea de apel a fost depusă la 15 ianuarie 2020.

De asemenea, Colegiul reține ca fiind justificată alegația instanței de apel precum că faptul aducerii la cunoștință administrației Instituției Publice Gimnaziul Mingir a hotărârii primei instanțe din 28 martie 2019 contra semnătură în data de 16 decembrie 2019, precum și declararea apelului în termen de 30 de zile, invocat de apelant/recurent, nu poate servi ca temei de repunere în termen, în situația în care pârâtul a fost înștiințat legal despre data și ora ședinței de judecată și a participat la examinarea cauzei în prima instanță, în circumstanțele reliefate *supra*.

Adițional, Colegiul notează că avizul de recepție atestă recepționarea copiei hotărârii primei instanțe de către Instituția Publică Gimnaziul Mingir la data de 08 mai 2019, conform semnăturii aplicate în acest sens (f.d.73).

Conjunctura redată confirmă suplimentar că termenul de declarare a apelului a fost omis de către apelant neîntemeiat, în condițiile în care apelantul/recurent a avut posibilitatea de a se conforma prevederilor legale și a depune cererea de apel în interiorul termenului de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului.

Alegația recurentului precum că omiterea termenului se datorează persoanelor iresponsabile împuternicite de a reprezenta instituția și-au neglijat obligațiile asumate, nu poate constitui temei de repunere în termenul de declarare a apelului.

De altfel, reprezentantul Instituției Publice Gimnaziul Mingir, Maria Lazăr, a fost împuternicită de însuși directorul Instituției Publice Gimnaziul Mingir, Svetlana Sîrbu, conform procurii nr. 52 din 25 februarie 2019, de a participa la examinarea prezentului litigiu în calitate de reprezentant al Instituției Publice Gimnaziul Mingir (f.d.65).

Colegiul precizează că circumstanțele conturate anterior confirmă că apelantul/recurent a avut posibilitatea de a exercita calea de atac-apelul în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, or, la caz anumite excepții nu au fost stabilite/prevăzute.

În altă ordine de idei, Colegiul consideră neîntemeiată aserțiunea recurentului precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor temeiurilor privind repunerea în termen, or, constatările instanței de apel atestă contrariul. Mai mult, argumentele apelantului invocate în justificarea repunerii în termenul de atac corelate cu situația de fapt nicidecum nu justifică omiterea termenului pentru declararea apelului.

Implicit, Colegiul mai accentuează faptul că Instituția Publică Gimnaziul Mingir, prin intermediul directorului Svetlana Sîrbu, a început la 08 noiembrie 2019 corespondența cu Judecătoria Hîncești în sensul eliberării copia hotărârii motivate primei instanțe, a stenogramei ședinței de judecată din 28 martie 2019, copiei materialelor anexate la cererea de chemare în judecată, hotărârea motivată (f.d.75-78).

Însă Colegiul evidențiază că aceste circumstanțe nu justifică repunerea în termenul de declarare a apelului, în condițiile în care pârâtul a cunoscut despre existența litigiului până la pronunțarea dispozitivului hotărârii de către prima instanță, împrejurări detaliate *supra* și confirmate prin materialele cauzei.

Or, legiuitorul a stabilit expres termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În corolar, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că în situația de fapt constatată, circumstanțele invocate nu pot fi reținute în motivarea repunerii în termen a apelului declarat.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind lipsa temeiurilor de repunere în termen pentru declararea apelului. Astfel, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă în afara termenului legal. Or, instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale,

art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare în termen a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Dealtfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Instituția Publică Gimnaziul Mingir.

Se menține încheierea din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Anvecomex” împotriva Instituției Publice Gimnaziul Mingir cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat